

Бурят УНЭН

№ 94 (9233)
АПРЕЛИН
20
СРЕДА
1960 он
Сэн 20 мүнгэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой,
Бурядай АССР-эй Верховно Советэй орган

Эрэгтэй, эмэгтэй колхознигууд, совхоз, РТС-үүдэй
хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажыхын мэргэжэлтэд! Орооно
таряа, мяха, хү, нооно, үндэгэ, хлопок, лён, сахарай свёк-
ло, хартаабха, овощь, жэмэс, сайн набша, хүдөө ажа-
хын бусад продуктнуудые Эхэ орондоо бүри ехээр үгээ!

(1960 оной Майн 1-дэ зориулжа, КПСС-эй ЦК-гэй
гаргахан Урянуудһаа).

Мал ажалай продукт абаха, бэлэдхэхэ тушаа РСФСР-эй автономно республиканууд, хизаар болон областьнуудай дунда дэлгэрхэн социалистическэ мурьсөөнэй 1960 оной нэгэдэхэ кварталай дүнгүүд тухай

Мал ажалай продукт абаха, бэлэдхэхэ талаар автономно
банкунууд, хизаар болон областьнуудай дунда дэлгэрхэн
социалистическэ мурьсөөнэй 1960 оной I-дэхэ кварталай
дүнгүүд хаража үзөөд, РСФСР-эй Министрүүдэй Совет
эз тогтооно:
1. Мяха, хү, үндэгэ абаха, гүрэндэ худалдаха 1960 оной
I кварталай түсэб үлүүлэн дүүргэжэ, өөһэдынгөө зоно-
дэ социалистическэ мурьсөөндэ илананда тоолохо:
Хойто, Баруун-Хойто зонодо— Карелиин АССР-ые
Түбэй хара хүрһэтэбэшэ зонодо— Горьковскы области
Түбэй хара хүрһэтэбэшэ зонодо— Мордовин АССР-ые
Волга шадарай зонодо— Татарай АССР-ые
Хойто Кавказай зонодо— Дагестанай АССР-ые
Уралай зонодо— Башкирай АССР-ые
Сибирин зонодо— Эрхүүгэй области
Алас Дурна зүгэй зонодо— Бурядай АССР-ые

РСФСР-эй Министрүүдэй Советэй дамжуулгын Улаан
тугые Татарай АССР-тэ үлөөжэ, 100 мянган түхэриг мүнгэн
шан барюулаха.
Карелиин АССР, Мордовин АССР, Дагестанай АССР,
Башкирай АССР, Бурядай АССР, Горьковскы болон Эрхүүгэй
областьнуудта РСФСР-эй Министрүүдэй Советэй дамжуул-
гын Улаан туг барюулжа, 100—100 мянган түхэриг мүнгэн
шан үгэхэ.
2. Мал ажалай продукт абаха, бэлэдхэхэ 1960 оной I-дэхэ
кварталда амжалта туйлаһанай түлөө тус бүридэнэ 50 мянган
түхэриг мүнгэн шан олгохо:
Хойто, Баруун-Хойто зонодо— Ленинградй области
Түбэй хара хүрһэтэбэшэ зонодо— Ивановскы области
Волга шадарай зонодо— Ульяновскы области
Уралай зонодо— Челябинскы области
Сибирин зонодо— Новосибирскы области

Алас Дурна зүгэй зонодо— Приморскы хизаарта
3. Мал ажалай продукт абаха, бэлэдхэхэ талаар 1960 оной
нэгэдэхэ кварталда Новгородой, Вологодскы, Архангельскы,
Московскы, Костромскы, Брянскы, Пензенскы, Куйбышевскы,
Астраханскы, Свердловскы, Оренбургскы, Курганскы, Калинин-
скы, Омскы, Сахалинскы болон Камчатскы областьнуудай, Ту-
вын автономно областиин, Красноярскы хизаарай, Коми
АССР-эй, Марийскы АССР-эй, Хойто-Осетин АССР-эй, Уд-
муртин АССР-эй, Яхадай АССР-эй колхоз болон совхозуу-
дай хайнаар хүдэлһинь тэмдэглэхэ.
РСФСР-эй Министрүүдэй Советэй
Түрүүлэгшэ Д. ПОЛЯНСКИЙ
РСФСР-эй Министрүүдэй Советэй
Хэрэгүүдые эрхилэгшэ И. ГРУЗДЕВ
Москва, 1960 оной апрелин 16.

КУКУРУЗА УРГУУЛЖАЛ, БАНААНДАА ХҮРЭХЭБДИ

Кукуруза ондо Бурядай хүдөө
хүдэлмэрилэгшэд горьтой
таагагүй туйлахые ха-
ража байгаа. Мүнөө тү-
хээр кварталай дун согсолоод
Кукуруза колхознигуудай, мүн сов-
хозай хүдэлмэрилэгшэд хэлһэн
амжалтатгайгаар дүүргэжэ
элирнэ. Республика
гүрэндэ 2,2 мянган тонно мя-
нган тонно хү, 490 мянган
тонно худалдажа, абанан уялга-
ган хүндэтгэйгөөр дүүргэбэ.
Мүн зарим колхоз, совхозууд
хүдөөгөө ехэ амжалта туйлаа.
Түхээр түрүүшүн гурба хара
туйлаһан дүнгүүдэ харада
абаха, байгша ондо абанан уял-
гас дүүргэхэ байһандаманай
хүдөөгөө хэжэж байхагүй бишу. Энэ
түхээр уялгануудые таагагүй
хүдөө түлөө дайшалхы шан-
дэмжэжэ байһан колхоз, сов-
хозон 1961 ондо энэ жэлэй
түхээр 2—2,5 дахин ехэ мяха гү-
рэн худалдахын түлөө шэнэ арга
тархуудые хараалжа байн-
а. Мал ажалай продуктнуудые
хүдөөгөө хүраггүйг хээрэ абанан
уялгануудай дүүргэлтэ
ондо ургасанаа, адуу
хүдөө шэнээн тэжээл бэлдэ-
хэндэ гол түлэб дулдыдаха
Күшээлбэл, Кяхтын аймагай
Шивей нэрэмжэтэ, Торин
«Заветы Ильича» колхо-
зын, Бичурын, Кударын, Оно-
новскы уудай партиан организ-
ациуд эдэбхитэд 1961 ондо мя-
хага байгша ондой уялгатой
хүдөөгөө 2—2,5 дахин дээшэ-
жэ харааланхай.

силосэй удельнэ
шэгнүүрын колхоз, сов-
хозуудтай бүхэ
үбнэ тэжээлэй тоо
хэмжээнтэй жэшэ-
бэл, малай үбэл-
жэлгын үе соо 27 процент
болон. Энэ ушар үнээлэй хү
наалине бүри ехэ болгохо, мал ша-
хан таргалуулаха хэрэгтэ ехэ туһа
хүргэһэн байна.
Энэ жэл республикын колхоз, сов-
хозууд нэгэ миллион тонноһоо бага
бэш кукурузын силос бэлдэхэ гү-
рэн уялгануудые абанхай. Хэрбээ
бүдүүн тэжээл (үбнэ, зелэнкэ) нё-
дондойкидо орходоо 1,5 дахин
ехээр, мүн малда эдоуулдгэхэ
орооно таряанай зүйлэй нимэ хэм-
жээгээр бэлэдхэгдэхые хадан,
силосэй удельнэ шэгнүүрые хүраг-
данан бүхэ тэжээлэй тоо хэмжээнтэй
жэшбэл 40 процент, харин
орооно таряанай зүйлгүүгөөр 50
процент болохо жэшээтэй. Бүхэ
тэжээлэй хахадынэ эзэлхэ ёһотой

Цыренжап Базаржапович Цыбыктаров 3-дахы жэлэе кукуруза ургуулжа звенодо
хүдэлжэ байна. Нёдондо сууга кукурузашан нухэр Галдановой звенодо
хүдэлжэ, гектар бүриһөө мянга гаран центнер эшэ набша хүража абаа һэн.
Байгша ондо энэһинэе дугуугуй ургаса абыхын түлөө тэмсэнэ. Мүнөө энэ
звено поли дээрэ 1300 тонно шэбхэ гарганхай. Зураг дээрэ: Кяхтын аймагай
Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой тракторист—кукурузашан Ц. Б. Цыбыктаров.
Д. Хайдуровой фото.

Республикын совхозуудта нэгэ
тонно тэжээлэй единице абыхын ту-
ла хээрин сабшалангай ногоондс—
615 түхэриг, зелэнкэ—941 түхэ-
риг, турнепс—1000 түхэриг, хар-
таабха—4574 түхэриг, силостэ
орохо бусад ургамалда (зеленкэ,
наран сээг) —480 түхэриг, силостэ
орохо кукуруза—303 түхэриг гар-
гашалаһан байна. Эндэһэн хара-
хада, силостэ орохо кукурузын тэ-
жээлэй единице бүхэн үбнээлэй хы-
һөө хоёр дахин, зеленкынхиһөө 3
дахин, турнепсынхиһээ 3,5 дахин
химда байна гэшэ. Жэшээлхэдэ,
Сэлэнгын совхоздо силостэ орохо
кукурузын тэжээлэй единице бүхэн
үбнээлэй хыһөө үбнээлэй 29 мүнгэтэ
байхада, үбнээлэйхи —1 түхэриг, зе-
ленкынхи—1 түхэриг 71 мүнгэ, хар-
таабхынхи—4 түхэриг 05 мүнгэ;
Түхэнэй «Сибиряк» колхоздо—ку-
курузын 26 мүнгэтэ байхадан, үб-
нээлэйхи—82 мүнгэтэ, зеленкынхи—

силостэ орохо куку-
руза ургуулжа хэр-
гые 1200—1300 хүн-
һөө бүридхэгдэнэ
350—400 звено
шиндхэхэ аргатай.
Кукурузашадай звенодо ябуу-
лагдаха эдэ хүнүүд колхоз,
совхозуудай бүхэ хүдэлмэрилэгшэ-
дэйн 1,5—2 процентнь гэхэ гү, али
ургамалнуудые ургуулжа хэрэгтэ
хабадалсадаг хүнүүдэй 4—4,5
процентнь лэ болон.
Нёдондо олон ажыхинуудай ку-
куруза тариха хэрэгтэ ёһотой анха-
рал хандуулаагүй дээрһэһэн боло-
жо, ногоон эшэ набша бирагуйгөөр
хуряагданан болобошые, энэ урга-
малые ургуулжа абадалай тон ехэ
ашагтай байһинь колхоз, совхо-
зуудайнай хүдэлмэрин дүнгүүд
харуулаа бишу. Жэшээлхэдэ, та-
ряалан, сабшалангай гектар бүри-
һөө (тэжээлэй единицеэр болоодо)
нимэ ургаса абтан байна:

Table with 7 columns: Ажыхинууд, Хээрин сабша- лагай ногоон, Зелэнкэ, Хартаабха, Турнепс, Силос тариха бусад урга- малнууд, Силос орохо куку- руза

Түхэнэй «Сибиряк» колхоздо—кукурузын 26 мүнгэтэ байхадан, үбнээлэйхи—82 мүнгэтэ, зеленкынхи—

Республикын совхозуудта нэгэ тонно тэжээлэй единице абыхын тула хээрин сабшалангай ногоондс— 615 түхэриг, зелэнкэ—941 түхэриг, турнепс—1000 түхэриг, хартаабха—4574 түхэриг, силостэ орохо бусад ургамалда (зеленкэ, наран сээг) —480 түхэриг, силостэ орохо кукуруза—303 түхэриг гаргашалаһан байна.

Түхэнэй «Сибиряк» колхоздо—кукурузын 26 мүнгэтэ байхадан, үбнээлэйхи—82 мүнгэтэ, зеленкынхи—

Түхэнэй «Сибиряк» колхоздо—кукурузын 26 мүнгэтэ байхадан, үбнээлэйхи—82 мүнгэтэ, зеленкынхи—

Түхэнэй «Сибиряк» колхоздо—кукурузын 26 мүнгэтэ байхадан, үбнээлэйхи—82 мүнгэтэ, зеленкынхи—

Хара таряа тариха эхилээбди

Энэ жэлдэ хүдөө ажыхын урга-
малнуудай баян ургаса абыхые
уряалжа, КПСС-эй обкомой, Ми-
нистрүүдэй Советэй хандаһан бэ-
шгые манай колхозой механизатор-
нууд халуунаар утгаба. Хаба-
рай дулаан үдэрнүүдые алдангүй
тарилгын урда тэхи хүдэлмэринэ
эршэмтэйгээр ябуулжа байна.
Пар дээрэ шинг бариха борной-
го мянга гаран гектарта хэгдэдэ,
хэдэн үдэрэй туршада колхозой
хоёр бригада газараа хахалжа бай-
на. Мүнөө зуу гаран гектар хаха-
лдаа. Эдэ үдэрнүүдтэ колхозой
бүхэ бригаданууд газараа хахалжа
эхилэ.
Апрелин 17-до колхозой нэгэдэ-
хи комплексно бригадын механизатор-
нууд (бригадирын нухэр Балмаев)
хара таряа тариха эхилэ. Түрүүшүн
үдэр тракторист Түмэр-
жап Санжиев, ахалагша селякэшин
Василий Табадаев гэгшээдэй агрегат
тарилга хээ. Үдэрнүүдын бусад аг-
регадууд тарилгата эхилһэн байна.
Поли, сабшалан дээрэ наг шэбхэ
гаргаха хүдэлмэри түлэг дундаа

ябана. Хүүлэй мэдэгээр 2500 тон-
но шэбхэ зөөгдөө. Энэ хүдэлмэри-
дэ кукурузашан Соёл Омогтуевай
звено түрүүлжэ, поли дээрэ шэбхэ
гаргаха түсэбөө эдэ үдэрнүүдтэ
дүүргэхэе байна. Колхозой луговоу-
дууд сабшалан дээрэ Найрам тог-
тоожо эхилэ.
КПСС-эй обкомой, республикын
Министрүүдэй Советэй хандаһан-
да харюу болгон, эртын тарилгые
Майн I болотор дүм дүүргэхэ, тра-
кторнуудта хоёр халаанда бүтээсэ
ехэтэйгээр хүдэлгэхын тула трак-
тор, машинуудтаа техникэскэ та-
лаарнь саг соонь харуулажа, гам-
тайгаар ашаглаха гэһэн социалис-
тическэ уялгануудые артелиин ме-
ханизаторнууд хаяхан болоһон суг-
лан дээрэ баталан абаа. Тэдэнэр
абанан уялгаа амжалтатгайгаар
бэлүүлжэ, байгша ондо баян ур-
гаса абыхын түлөө бүхэ хүсээ эл-
сүүлхэ юм.
В. Тармаев,
Иволгын «Улаан Ороно»
колхозой түрүүлэгшэ.

Шэнэ Зеландин премьер-министр У. Нэш Москва ербэ

Шэнэ Зеландин премьер-министр,
гадаадын хэрэгүүдэй министр
Уолтер Нэш, мүн тэрэнтэй сугта
ябалсаһан хүнүүд Советскэ пр-
вительствын урйалаар апрелин
18-да Москва ербэ.
Нүхэд Ф. Р. Козлов, А. И. Микоян,
А. Н. Косыгин, СССР-эй мини-
стрүүд, Москвагай ажалшалай
олон тоото түлөөлэгшэд Шэнэ Зе-
ландин, Советскэ Союзай гүрэнэй
тугуудаар гоён шэмэглэгдэнэ

Внуковска аэродром дээрэ хүндэтэ айлшанине угтаһан байна

Внуковска аэродром дээрэ хүндэтэ
айлшанине угтаһан байна.
Угтаһадай дунда харин гүрэн-
дүүдэй дипломатууд, журналист-
нууд байлсаа.
Хүндэтэ айлшанине угтахын тула
хүндэтэй харуул жагсаагдан,
Шэнэ Зеландин, Советскэ Союзай
гүрэнэй гимнаүүд гүйсэдхэгдэнэ
байна.
А. И. Микоян, У. Нэш үгэ хэлэ.
(ТАСС).

450 гектар сабшалан уһалагдаба

Мүнөө үедэ Хэжэнгэ голтой мүй-
лэн хайлажа, уһа элбэгтэй болоод,
эрһеһэн халин, адагаараа уһа та-
лян болошонхой хабтайна. Голый
адагта намаг налхи ехэтэй Урда
Шанаа, Хойто Шанаа гэжэ ехэ саб-
шалангай газар бии. Хойто, мүн
Урда Шанаагай бар хагдан гадаг-
дажа, мүнөө эндэ голоһоо харлана.
Эндэһэн бүри урагша Сулхара,
Жэлхэһэн гэжэ нотагай зоной
хэр уһаа хойшо эдлэжэ байһан
сабшалан оршодог. Мүн эндэ Бах-
лайта, Холбоолжон гэжэ газар-

нуудта ургаса хайтай сабшалан
ехэ. Эдэманай хуу Хэжэнгын совхо-
зой 2-дохи фермын сабшалан юм.
Совхозой энэ фермын луговоу-
дууд, Хэжэнгэ, Жэлхэһэн болон
бусад гол горхойой уһа хаагад,
нуга сабшалангаа уһалжа байһай.
Хэжэнгэ голтой адагай хаалгые
заһажа, шэнэлжэ, тэрээгээрэ хай-
рам урадхуулаад, энэ хабартаа лу-
говодууд нүхэд Т. Жигмитов,
Ж. Найданов, С. Самбаатов гэгшэд
450 гектар сабшалан уһалба.
Ж. Балмаев, манай корресп.

В. И. Ленинэй түрэлтэй 90 жэлэй ойдо

БҮХЫ ТҮРҮҮ ХҮН ТҮРЭЛТЭНЭЙ ИНАГ ВОЖДЬ, БАГША

Ц. ГАЙТАВ

Монголшууд— Ленин тухай

ЛЕНИНТЭЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

Хэндэшь би Ленинтэй хөөрөлдөөб гэжэ, Хэлэхэ эрхэтэйб, бахархални захагүй.

Хүрин зандан хаалгын нээгээд, Хүндэтэ багшынгаа талгалгада ороо нэм. Найхан магнайнь нарадал туяаржа, Наруул нодонини ододтол гэрэлтэжэ, Мэшээхэн шарайгаар намайе хараад, Минни урдаһаа уриханаар угтаад, Наашаа нуугыш, хүбүүми гэжэ Намайе уриа нэн Ленин багша, «хураха, хураха, хураха!» гэжэ хургажа хэлһынһ ойлгоһонби.

Суута ехэ гүнзэги удхатай Суртаал үгынь шудалһанби.

Энээнһээ эхилээд ходоодо битнай Эсэгэ Ленинтэй хөөрөлдэдэг болооб.

Партийна хүн тухай гэшүүн хадамини, Партийна зохёол тухай зохёолшоң хадамини

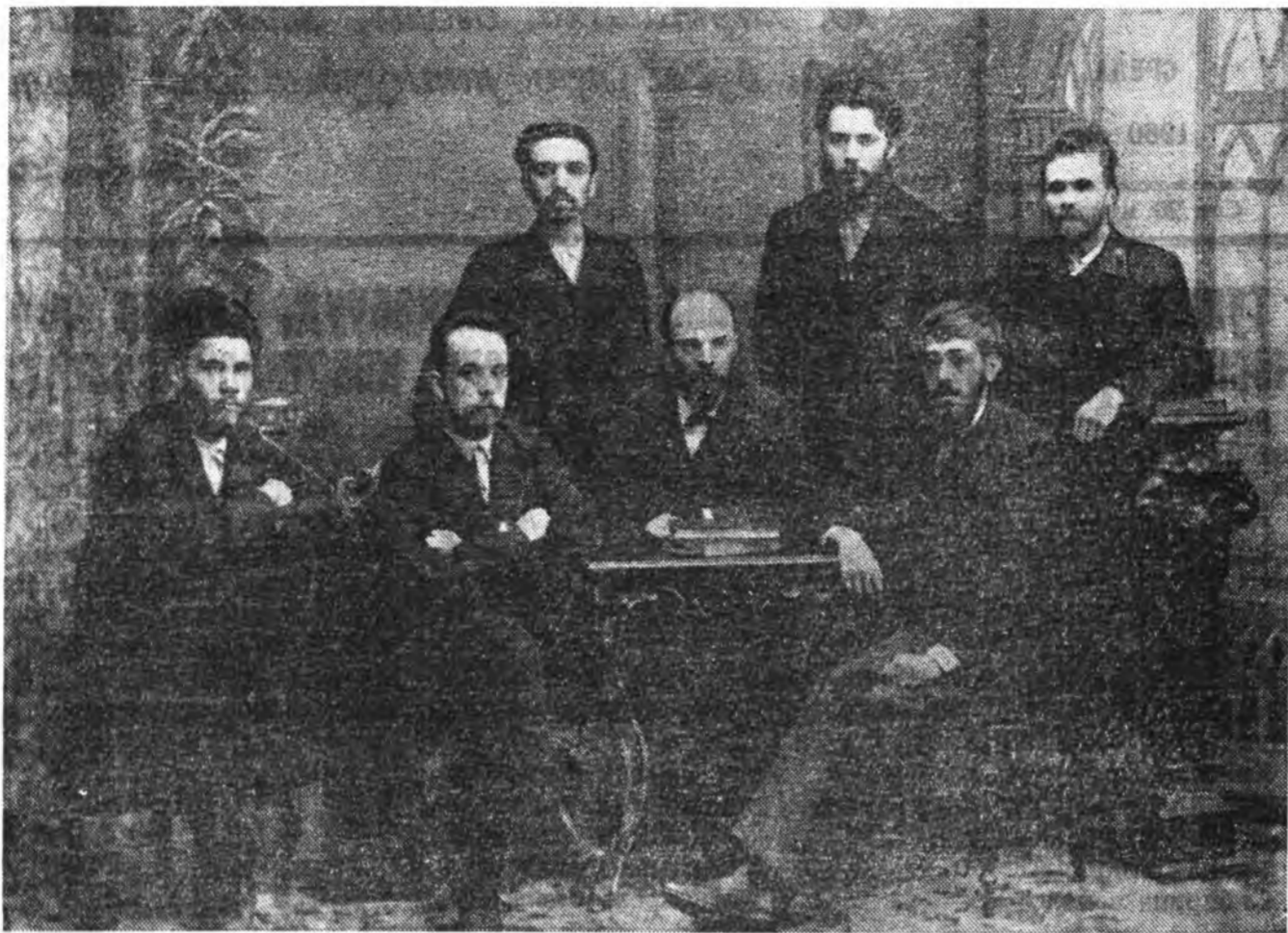
Үнэн зүрхэнһөө заабари хэлэн, Үргэлжэ намтай хөөрөлдэдэг нэн.

Хамагай хэсүү асуудалы гарахада, Харюу намда Ленин үгэдэг.

Хазгай алхаха аюулай болоходо, Хамгаалжа намайе, сэхэ заладаг.

Хүрин гадартай номынь нээгээд, Хүсэтэ үгынь шудалан нуухадаа, Хэндэшь би Ленинтэй хөөрөлдөөб гэжэ Хэлэхэ эрхэтэйб, бахархални захагүй.

Г. Чимитов бурядшалба.

В. И. Ленин С. Петербургдахи «Хүдэлмэришэн ангины сүлөөрүүлхын түлоо тэмсэлэй союзай» хэдэн гэшүүдэй дунда. 1897 он.

СЭСЭН ЗАХАЯАНЬ ВЭЭЛҮҮЛЭЦ...

Владимир Ильич Ленинэй түрөөр 90 жэлэй оёе тэмдэглэжэ байхадаа, Коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро ябажа ерэнһ алдарта замаа, гайхамшаг габьяата туйлалтанууд тээшээ хандан харанабди.

Урдань хаанта Россия эгээн гээдэнги заха хизаар байһан Бурят нутаг мүнөө СССР гүрэн доторхи түрүү республикануудай нэгэн болоод, ажахын ба соёл культурын асуудалнуудаар асари ехэ амжалта туйлажа, Эхэ ороной эгээн дээдэ үршөөл хайра—Ленинэй ордендо хүртэнхэй, Энэ ушар Ленин багшын сэсэн захаяа заабаринуудай бодото дээрээ бөөдөн мандажа байһанай гэршэ жэшээ болоно.

Республикымнай бүхы ажалшалд

Ильичын түрэнһ үдэрэй ойтой дашарамдуулан, ажалай вахтада жагсаад, коммунизмын илалта түргэхэхэ түүхэтэ долоо жэлэй түсэбне болээрһоонь урид дүүргэхын түлөө большевик зоригтойгоор тэмсэжэ байна.

Бурят арал, бусад бүхы аха дүү арадуудтал адылар, түрүү хүн түрэлтэнэй, Россия олон үндэһ яһатанай инаг вождьдо халуун талархал, бата найдабаряа хандуулан, съезд, конференци, суглаануудаараа дамжуулжа, үнэн зүрхэнэй үмэнһөө баяр баясхалан хүргэдэг байгаа. Жэшээлэн хэлэбэл: 1921 ондо Владимир Ильич хүндөөр үбшэлһэнэй удаа РКП(б)-гэй Бурядай областной нэгэдэхэ конференциин болохо үеэр эдэгээд, Коминтерны ээлжээтэ конгресс дээрэ үгэ хэлһэн юм. Областной партконференци Ленинэй эдэгэнһэнэй дашарамдуулан, амаршалха зуураа, «Совнаркомой хүдэлмэрээр бээд дан ехээр бү тухашараагыт. Танай уда наһа наһалжа, удаан саг соо ударидабалтнай бүхэдэлхэй пролетариатай тэмсэлдэ аша тунатай байха ха юм» гэжэ бэшээ нэн.

Манай нутагай хэдэн түлөөлөгшэд В. И. Ленинтэй нуураараа уулзаха золдо хүртэнһэн байгаа. Бурядай түрүүшын революционерка М. М. Сакьянова Балтийска вокзал дээрэ В. И. Ленинни угталсаад,

«Апрелин тезисүүд» гэжэ алдаршан суута үгынь шагнаһан юм. М. Н. Ербанов Коминтернын хоёрдугаар конгрессэй үедэ Ильичтэй уулзажа, Бурядай национальна республика эмхидхэхэ тухай, партиин организацинуудай бэслүүлхэ зорилгонууд тухай эли тодо заабари абанай байха. Э. Д. Ринчино монгол арадай суута ударидагша Сүхэ-Батортай хамта В. И. Ленинни бараалхажа, Монгол ороной гүрэн түрын, ажахын талаараа бээс даан байдал мандуулжа, капиталистическэбэшэ замаар хүгжөөхэ сэсэн заабари абанан юм.

Агуусхэ Ленинэй нэрэ алдар, алтан захаянь бүхы дэлхэйн түрүү хүнүүдэй зориг бадаруулан, жаргаланта байдал—коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлдэ жагсаагаа. Тимэнһээ пролетариатай суута пост Владимир Маяковскийн В. И. Лениндэ зориулжа бэшһэн эдэ үгэнүүдые дурдаад дүүргэе:

...Нүхэр,

Танай,

зүрхэ сэдхэл,

нэрэ алдар

Бидэнэй бодол,

бидэнэй амисхаал,

бидэнэй тэмсэл,

бидэнэй ажабайдал болонхой!

И. Ченкиров,

1920 онһоо КПСС-эй гэшүүн, пенсионер.

Эрдэмтэдэй совет болобо

Советскэ Союзай Коммунистическэ партине, Совет түрэнни байгуулагша В. И. Ленинэй түрөөр 90 жэлэй ойдо зориулан, олон хүнэй хабаадалгатайгаар научно-шэнжэлэлгын Бурядай комплексно институтдай эрдэмтэдэй совет болобо.

Институдай директор, философийн эрдэм ухаанай кандидат Д. Д. Лубсанов агуусхэ эрдэмтэ, революционер, бүхы дэлхэйн ажалшаддай вождь, багша, хани нүхэр гэжэ В. И. Ленинни харуулба.

Эрдэмтэдэй советэй заседани дээрэ хамагы илагша Ленинэй үзэл суртал тушаа, тэрэнни бодотоор бэслүүлжэ байһан тухай институтай научна хүдэлмэрилэгшэд элидхэлнүүдые, мэдээсэлнүүдые хэбэ.

Социализмаа шата дамжан коммунизмда орохо хуули ёһон тухай В. И. Ленинэй хургаал тушаа түүхын эрдэм ухаанай кандидат Г. Л. Сагжиев хөөрөжэ үгэбэ. «...социализм шата дамжан заагагүй коммунизмда орохо юм...» гэжэ В. И. Ленин тодорхойлон харуулаад, коммунизм байгуулхын юрэнхи, гол шуухала хуули ёһонуудые зохёолнууд дотороо дэлгэрэнгүйгээр харуулаа. Советскэ Союзай Коммунистическэ парти Ленинэй хургаалаар, үзэл суртал ажал-ябуулгааа хүтэлбэрилэ, тэрэнни ажал хүдэлмэридөө ухаансар бэрхээр хэрэглэнэ.

«Капитализмын хүгжэлтэ гараагүй арадуудай социализмда орохо замууд тухай В. И. Ленинэй хургаал» гэжэ темээр түүхын эрдэм ухаанай кандидат Б. М. Митупов элидхэл хэбэ. Түрүү ороноудай хүдэлмэришэн ангины туйлаамын ашаар урдань гүэгдэнги арадууд капитализмын хүгжэлтээр дамжангүйгөөр социализмда орожо шадаха гэрэн

В. И. Ленинэй хургаал юм. Капитализмда орохо хуули ёһон тухай В. И. Ленинэй хургаал ман ороной олон арадуудай, бурдайшье жэшээ дээрэ элидхэл харгадана.

Бурядай республика байгуулха хэрэгтэ В. И. Ленинэй үүргэ тушаа түүхын эрдэм ухаанай кандидат Б. Д. Бииков мэдээсэл хэбэ. Бурядадые өөрын гүрэн түрэн болгохо тушаа РКП(б)-н ЦК-гэй Политбюрогой тогтолой проект В. И. Ленинэй раар бэшгэдэнхэй.

Ульгэр туужаада, дуунда бурят арал агуусхэ башин инаг дурата вождни мандаг байна гэжэ педагогическэ эрдэм ухаанай кандидат А. Уланов хэлэбэ. Ульгэр, нуудтаа В. И. Ленинэй хамшагта образые арал байгуулһан олон жэшээндэ харуулан байна.

Агуусхэ Октябрийн сүлһэн бурят арал өөрын түрэн хэлэн дээрэ В. И. Ленинэй гайхамшагта зохёолнуудые уншажа байдаг. В. И. Ленинэй арал зохёолнууд рят хэлэн дээрэ оршуулаа дааб гэжэ элэ бэшгэйдэм ухаанай кандидат Л. Шагдаров хэлэжэ үгэбэ.

Азинн ороноудтахы наһанально-сүлөөлэгшын асуудануудта В. И. Ленин айхайбу хэ ханалаа табижа, рэнэй гол хүсүнүүдые, хүрхэ замбын зохёолнууд дотороо харуулан юм. Түрүү эрдэм ухаанай кандидат Р. Е. Пубаев («В. И. Ленин нойрһоо һэрижэ байһан тухай»), научна хүдэлмэрилэгшэ Е. М. Малыш («В. И. Ленин Хитад тухай түүхын эрдэм ухаанай кандидат П. Б. Балданжапов («В. И. Ленин ба Монголо арай революци») гэгшэд энээн шаа элидхэнһэн байна.

Ш. НИМБУЕВ

Ленинэй туг

Аятай зохидоор, Угаа бэрхээр Уралан логшонь Хадуур, Балтөн Харахада найхан даа Сэбэрхэн, сэлмэгхэн Гал улаан Галсук зүүнхэй, Гартаа уратай Бэрхээн басагахан Багша Ленинэй Баруун гартаа Бариха ябана, Ошо сасарган Улаан туге, Эжидээ өөгшөөлгэн, Эсэгэдэ магтуулан, Олон хоното Оёо, гоёогоо, Алтан утаһаар

Аятай зохидоор, Угаа бэрхээр Уралан логшонь Хадуур, Балтөн Харахада найхан даа Сэбэрхэн, сэлмэгхэн Гал улаан Галсук зүүнхэй, Гартаа уратай Бэрхээн басагахан Уралан гоёһон Улаан тугханаа Шэб шэнхэн Шэнһээр эшэлээд, Гэр дээрэ Бүхэлэн хадаба. Гэрэлтэн тэрэн найханаар толорбо. Наранай тугада Намилзан байна, Нэбшээд халхинда Нэбшүүлэн далбана.

Оролдоһоной аша үрэ

Осор Найданов Хорин хонийн совхозой эгээл бэрхэ, дүй дүршэлтэй малшадай нэгэн гэшэ. Энэ нүхэр намарһаа хойшо залуу мал шахан таргалуулжа, түлжүүлжэ байһай. Үнгэрһэн март нарада шахагдажа байһан 55 хашарагуудайнгаа толгой бүрийн шэгнүүры сүүдхэ бүхэндэ 680 граммаар нэмэбэ. Март соо гүүртын мал бүхы дээрэ 11,3 центнерээр шэгнүүрээ нэмээгэ. Һара соо хашараг бүхэнэй шэгнүүр хорёод килограммаар дээшлэбэ. Тнихэдэ нүхэр Найданов 28 толгой буруунууды түлжүүлэсэнэ. Март соо тэдэнһын шэгнүүр сүүдхэ бүри 450 граммаар нэмэбэ.

Ийгэжэ аймагай түрүү малшан Осор Найданов ажалай эрхим бэлгээр В. И. Ленин багшын түрэнһ үдэрые угтажа байна. Г. Цыреторов.

Ленинэй шофёр байһан Гиль гэгшын дурдалганаа

Түрүүшын уулзалга

Октябрийн революциин удаа тээ гурбадахы хонотонь—1917 оной ноябрийн 9-д Владимир Ильичтэй танилсаа нэм.

Иймэ ушар болоо лэн. Би Петроградта нэгэ сэхээн гаражда хүдэлмэрилжэ байгаа бэлэйб.

Ноябрийн 8-най үдэшлэн намайе гаражай хүдэлмэрилэгшэдэй эмхидэ дууджа асаргаад: —Нүхэр Гиль, гараж сооһоо нэгэ һайн машина шлэжэ абаад, үглөөгүр Смольнодо ошохо болоош. Тэндэ нүхэр Ленинэй шофёр боложэ хүдэлмэрилхэй! —гэжэ бэлэй.

Гэнтэ тимэ үгэ дуулахадаа бархардад, ойрохон зуура үгээшье хэлэжэ шадахаар бэшэ болоод байгаа нэм.

—Зай, яахабини, зүбшөөнэ гүш, —гээд асуугаа нэн.

Динлэхэгүй хэрэгтээ орохом гү, шадха хүн гүб гэжэ маргаһаны муртөө—зүбшөөрэнгүй яаха нэм-биб!—гэжэ харюусаб.

Зүбхэн лэ минутын туршада маргажа байгаа. Минни наһани залуу, бөөмни шинраг байгаа нааб даа. Мэргэжэлээ һайн шудаланхэй нэм. Октябрийн революцие ехэ хүюугээр угтанан хүм.

—Найдабаринетнай харюулахб, —гэжэ хэлээд, гэртээ харяа. Тингэбэнье бүхэли һүниндөө бодолго болоо нэм. Ленинтэй анха түрүүшынхэ хайһан гээд уулзаха тухайда болоо нэм.

Үглөөнэй эгсэ 10 часта, минни «Тюрка-Мери» гэдэг (лимузин) бүтүү автомашина Смольнын гол үүдэнэй хажууда зогсонхой, Ленин-

Эдэнэр нам тээшэ шэглэбэ. Эдэнэй алининь Ленин гэшэ ааб гэжэ бодожо һуубаб. Набтаршг бэетэй, хара пальтотой хүчининь машинин хажууда түрүүлэн ерээд, минни кабиннын үүдэ түргөөр нээсээрээ:

—Мэндэ, нүхэр! Танай обог хэн бэлэй?—гэбэ.

—Гиль—гэбэб.

—Танил болохобди, нүхэр Гиль, —гээд намда гараа харбайһанай һүүлээр,—та намтай ябадаг болохот,—гэһэн юм.

Нам тээшэ зөөлхөнөөр сэхэ хараад, энөөхилээ бэлэй. Түрүүшынмай энэ уулзалга бүхы наһан соом мартагдахагүйгөөр халуугаа нэн.

Сугтаа ябана нүхэдтээ хамта автомашинда һуугаад байхадаа, Владимир Ильич Соляна городогто абаашахат гэжэ нэн. Тэндэ хүдэлмэришэдэй, интеллигенциин сэхэ суглаан болохо байгаа.

Владимир Ильич ошохо газартаа хүржэ, машинаа бугаада, суглаан тээшэ бушуухан ошоо бэлэй. Сугларһан зон Ленинни абаһаар таниахна. «Ленин ерээ! Ленин!» гэһэн үгэнүүдэ үгэ бүхэнһөө дуудлаба.

Владимир Ильич үгэ хэлэхэдэнь байртай хүхюунээр хашхаралдан угтажа, түргэ түргэн нэрьсэ алыга ташалдаа бэлэй. Гэхэ зуура суглаан дээрэ байлсаһан меньшевикүүд, эсерүүд—эдэ Совет засагай дайсад хэды һүхирбэ, гэмэрбэнье, хэлээ хатаха баатай болоо.

Владимир Ильич Смольнодо хүрэмсөөрөө түргэнөөр машинаа бугаада, ингэжэ хэлээ бэлэй:

—Нүхэр Гиль, ошохо эдээлэгты, сайгаа уугты. Би эндэ үшөө наатаха байха. Рулины барһан хүн, Ленин машинаа бууха бүрээ «Зай, баяртай!» гэгшэ нэн.

Владимир Ильич Ленинтэй минни танилсаһан ушар, мүн ами наһанай һүүлшын үдэр хүрэтэр хамта ябаха хуби заяан ингэжэ эхилээ бэлэй.

Тэрэ үеэр нэгэ ушар боложо, Ленинэй дэргэдэ хүдэлмэрилхээс саг зуура болсо бэлэйб.

Нэгэтэ хахад үдэрэй үеэр Владимир Ильичы нэгэ тээшэ Смольнын байшангай хажууда асарһан байгаа. Владимир Ильичын гэртээ ороходон, бише өөрингөө талгалгада элээлхээ ошоо нэм. Машина тухайдаа огто ханаагаа зобоогүй нэм. Юундэб гэгээд, улаан сэрэгшэдэй, зэбсэгтэ хүдэлмэришэдэй сүүдхэлжэ харадаг хашаа соо, Смольнын гол үүдэнэй хажууда орхиһон байгаа. Хашаа сооһоо тусхай пропускоор лэ гаража болохо байгаа ха юм.

Хахад часье болонгүй, сайгаа уужа үшөө дүүргэгүй байгарины, нүхэдэйм нэгэн талгалга руумни гүйдэлөөрөө орожо ерээд:

—Доошо гүйгш! Ленинэй машини абаһаа!—гэжэ хашхарба. Би мэгдэшоо нэм... Нахюунуудай хараһаар байтар, гэгээн сагаан үдэр дунда, Смольнын хашаа сооһоо машина абаһаа гэжэ яаха юм? Угы даа, ямар нэгэн эндүүрэл болоһон байгаа ха гэжэ ханаһаб.

—Нээрэ, нүхэр Гиль, машинашын үгы!—гэбэ.

Хахад часай саана автомашиняа орхиһон газар тээшэ гүйбэб. Ухаага алдан, халаглажа байбаб. Нэн-гэргүй нэтрүүү хулгайшанай хэһэн хэрэг байгаа.

Улаан сэрэгшэдтэ гүйжэ ошоод мэдэхэдэми, арбан таба минутын үеэр Ленинэй машинада нэгэ хүн һуугаад, хашаа сооһоо гаража ошоһон байба. Рулины барһан хүн, һүүлдэ мэдэхэдэми, хуурмаг пропуск харуулаад, хайшаашье ошоһоноо мэдүүлэнгүй арилһанан юм.

«Энэ ушары мэдэхэдэ Владимир Ильич юун гэхэн гэшэб? Удахагүй дахяад ябаха хэрэгтэй ха юм! Юун болохон гэшэб?» гэжэ байжа бодоб.

Совнаркомой хэрэгүүдые эрхилэгшэдэ ошожо дуулгаа нэм. Тэрэмни болон ушары мэдэмсээрээ толгойго баряад:

—Абаһаа гэшэл, Владимир Ильичтэ юун гэжэ хэлэхэ хүнби... Ошохо өөрөө хэлтэ,—гэжэ эридшангаар нэмэбэ нэн.

Владимир Ильичтэй нимэ хөөрөлдөө хэхэ гэжэ ухаан заяандан ороогүй. Тингэбэшь Бонч-Бруевич кабинедэй үүдэ нээгээд, намайе Лениндэ оруулжархэб. Минни шарайе харахадань барагар муул байгад ёһотой.

—Энэ та, нүхэр Гиль гүт? Юун болооб?

Би хөөрөжэ эхилбэб. Владимир Ильич суглаһанай тэмдэгшье үзүүлэнгүй, нүдөө ани, нуураа урышлан татаад, талгалга соогуураа ишэ тишээ ябажа эхилээ нэн. Урмаа хухарһан лэ янзатай байгаа.

—Яһан юумэ гэшэб,—гэжэ һүүлдэнь хэлээд.—Зай, нүхэр Гиль! машинаа олохо хэрэгтэй. Хаанаашье һаань бэдэржэ ологты. Олотортнай намда ондоо хүн ябаха,—гэжэ нэн.

Тэрэн намда хатуу хэнээлтэ байһан юм. Владимир Ильичын этигэл найдабарине харюулаагүй гэжэ ханахада, сэдхэлни ехээр буйгааалаа бэлэй.

Энэ ехэ город (Петроград) соо машина бэдэржэ олохыше гэшэб

Б. Цыденов орш

СССР-эй ПРОМЫШЛЕННОСТЬ 1960 ОНОЙ НЭГЭДЭХИ КВАРТАЛАЙ ТҮСЭБ АМЖАЛТАТАЙГААР ДҮҮРГЭБЭ

Хүнд хөндөх жэлийн үеэр болзоорно урид дүүргэсэн социалистическэ мүрьдөөр дэлгэрэнэй ашаар өнөөгийн хүдэлмэрилгэний нэгдэх кварталтай амжалтатгайгаар дүүргэжэ СССР-эй Министр-сэдий дэргэдэхи Цент-ральной Управлениин дотор хэлэгдэнэ. СССР-эй өнөөгүдэхи продукция гаргахыг 14 процент дүүргэе. Промышленностиин бүтээн гаргалган хэмжээн үнгэрэгшэ жэ-лийн кварталтай сасуулбал дээр дээшлэн байна. Республикануудай өнөөгүдэхи валовой продукцияи шухала зүйлэй про-дукци кварталайнгаа түсэб

зүйлэй шухала продукция гаргахы түсэб үлүүлэн дүүргэгдэе. 1959 оной энэ үетэй сасуулбал, энэ жэлдэ продукция бүтээн гаргалган ниг-жэ дээшлэн байна: шэрэм—900 мянга гаран тонноор, булад—1,6 миллион тонноор, прокат—1,3 мил-лион тонноор, нефть—4,8 миллион тонноор, газ—2,7 миллиард кубич-ескэ метрээр, нүүрхэн—2,5 мил-лион тонноор, электроэнерги—7,5 мил-лиард киловатт-часаар, цемент—1,6 миллион тонноор дээшлэбэ. Хи-мическэ промышленностиин бүтээн гаргадаг синтетическэ лабирхай, пластмасса, синтетическэ этилово-спирт, синтетическэ тололжисло-танууд мүн энэ нилээд эхээр гарга-дагдан байна.

Арадай хэрэглэй эд бараан тү-сэбнөө гадуур бүтээгдэбэ. 1959 оной нэгдэх кварталтай сасуулбал, бүд 10 миллион дүрбэлжэн метрээр, ар-хан гутал—10 миллион паараар, ме-бель—465 миллион түхэригөөр үлү-үгээр бүтээн гаргадаг. Гүрэндэ малай продуктуудай эхээр ту-шаагдадаг болононой ашаар 1960 оной нэгдэх кварталда үнгэрэгшэ жэ-лэй тэрэ үетэй сасуулбал, мяха, мяханай зүйл 18 мянган тонноор, малай толон, хүн, хүнэй эдээн, хүн дээрэ оруулжа бодобол, 45 мянган тонноор үлүг эхээр арад зондо худ-далдагдэбэ.

Оной нэгдэх кварталда РСФСР-Промышленностиин гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтын дүн тухай

Федерациин промышлен-ностиин бүтээн гаргалган долоон түсэб болзоорно урид дүүргэсэн социалистическэ дэргэдүүлгэний ашаар, XXI сүездэн, КПСС-эй минин, декабрин Плену-мдэ шиндхэбэринүүдэе 1960 онойнгоо нэгдэх түсэбкэ амжалтатгайгаар

түхээрэлгэнүүд, металл отолдог станогүүд, тракторнууд, тракторна сеялкнууд, косилкунууд, автомоби-льнууд, магистральна теплово-зууд, электровозууд, ашаанай ваго-нууд, цelloлоза, саархан, хабтахан, хирнис, цемент, гэрэй хушалта, шифер, хабсаргадамал түмэр бе-тон зүйлнүүдэе бүтээн гаргахы тү-сэб үлүүлэн дүүргэгдэе.

Ази, Африкын оронуудай Бандунгда эмхидхэн конференциин табан жэлэй ой

Союзуудай Байшангай Колоноо залда Москвагай олонштык суглаан болобо

Табан жэлэй саада тээ Индонезиин Республикадахи Бандунг го-родто 1955 оной апрелин 18-да уласхоорондын ехэ удхашанартай конференци нэгдэгдэнэ байгаа. Ази, Африкын гүрэнэй ажал-ябуулаш-шад Зүүн зүгэй арадуудай түхэ соо анха түрүүшынхэ колониаль-на дарлалтыг усадсахы, эб найрам-далай түлөө тэмсэл шангалдахы ту-шаа гол шухала асуудалнуудыг зүбшэн хэлсээн юм.

Советдэй дэргэдэх Министрнүүдэй Центральна

Советдэй дэргэдэх Министрнүүдэй Центральна

Автомобильн, минеральна үтэг-үүд, каучук, автомобильна шинууд, металлургическэ

КИНО

Декадын дүрнүүдтэ «Алтан гэр» гэжэ фильм Москвагай ажалшадта харуулагда-ан. Тинхэдэ фильм бүтээгэн искусствын хүдэлмэрилгэдэ, наадахан артистнар «Метрополь» гэжэ кинотеатр соо москв-гайхидтай уулахан юм.

Шэнэ ордон, клубууд

Гаяхан Ново-Селенгинск тосхондо 300 хүнэй хууритай Культурын ордон баригдажа дүүргэе. Тэрэ ордон хоср да-хар, уураааар дулаасуулагда-даг. Харалтын уужам залнаа гадна, лекциин зал, фойе, кру-жогой хүдэлмэри хэхэ тална-га тэрэ ордондо бин. Хоёрдохы дахартань аймагай библиотекэ ороо.

Уншагшадтаа уулзабад

Бурядай ахамад уран зохёолшо Н. Баллано, поэт Д. Жалсарав, «Байга-лай толон» журна-лай редактор Ч. Намжилов гэдэгүүд Петропавловка тос-хоной политическэ гэгээрэлэй байшан соо тээмэндэ ун-шагшадтаа уулза-ба.

Бурят хатарай кружок

Аудитори соо «Хатархада хаялтай» гэжэ дуунай аялга эдэлнэ. Университедэй гүрбэдэхи курсын студентка В. Хулу-гурова хөөс гар харуулан зогсоон хатар-пай дундаа гараад, хани нүхэрнэ хүдэжэ хатарба, Харгы тооло бурьюл-хаар, мориной шадл мэдүүлэн гүйлгэнэр,

Гильберын хүдөөгэй клубай (Нволга) дэргэдэ уран хайханы бүлгэм муу бэ-шээр худална. Бүлгэмдэ колхозной гонүүд, хүдөөгэй интеллигенци эдэхи-тэйгээр хабандадаг юм. Зураг дээрэ: колхозной залуушуул (зүүн гарша) Зоя Пурбуева, Дашапил Будаев, Бимба Басарова гэгшэд дуу дуулажа байна. А. Бадаевы фото.

Уншагшадтаа уулзабад

Бурядай ахамад уран зохёолшо Н. Баллано, поэт Д. Жалсарав, «Байга-лай толон» журна-лай редактор Ч. Намжилов гэдэгүүд Петропавловка тос-хоной политическэ гэгээрэлэй байшан соо тээмэндэ ун-шагшадтаа уулза-ба.

Бурят хатарай кружок

Аудитори соо «Хатархада хаялтай» гэжэ дуунай аялга эдэлнэ. Университедэй гүрбэдэхи курсын студентка В. Хулу-гурова хөөс гар харуулан зогсоон хатар-пай дундаа гараад, хани нүхэрнэ хүдэжэ хатарба, Харгы тооло бурьюл-хаар, мориной шадл мэдүүлэн гүйлгэнэр,

„Алшан гэр“

Эвэжэ ошохоё ханаба, тинхэдэнэ үгэйтэй-шүүл улаантантай отрядта ороно гэхэ мэтэ бодолууд Арсаланни гайхуула. Арсалан ламанарта ой ухаанна дураа гутадаг үзэн ядадаг байгара, Долоон гэжэ эжэл басаганайнгаа тууламжаар дасаннаа тэрьдэнэ. Арсалан гэртэ хүрөөгүй яба-тараа, хөөс гэрньен сагаантанай шата-жа байхыс хараба... Шатаан гэрнйнгэ хажууда улаан, гацуудананай удаа хубуун Игнатыев бодархэ талээр т-нүүлгэбэ. Яба ябааар Лодной отрядне, комиссар Игнатыев оложо, сагаан офи-цер Ело ноён хоёртой хилин саана гара-халы, хони мал туулаа абаашахала бай-тар барихадань туулаа.

ХОРИИН АЙМАГТА

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлгэшнэ нүхэр Батомункув), зоотехнигын нүхэр Хаданов, мяха абаха, гүрэндэ тушааха талаар үн-гэрхэн гурбан хара соо нилээд ехэ амжалта туйлаа. 400 центнер мяха абаха уялгатай байхан аад, тэрэнэ 111 процент, мяха гүрэндэ худалдахы уялгата 125,2 процент дүүргэ-бэ. Ингэжэ 1960 оной нэгд-эхэ кварталтай түсэб хоёрхоо үлүүлэн дүүргэе.

ВОЛОМЖОНУУДАА ГҮЙСЭДӨӨР ХЭРЭГЛЭХЭ

Социалистическэ уялгануудай дүүргэлтыс шалгахы Кабанский аймагай нийтн комиссиин заседанина

най, Карл Марк-сын нэрэмжэтэ кол-хозуудта, совхозой 2-дохи, 3-дахы отде-ленинүүдтэ наалин гүүртэнүүдэй хүдэл-мэрилгэдэй ажал гүримшуула-даггүй, үнэдээ үдэртөө 3 хааха гэлэн даабари дүүргэ-дэдэггүй байгаа. Мүн наалин гүүртэнүүдтэ саг соонь тэжээл үг-тэдэггүй, наалиндай дунда соци-алистическэ мүрьсөөн нулаар эмхид-хэгдэнэ, политическэ хүдэлмэри ябуулагданангүй гэжэ комисси то-оло. Гадна ажахынууд доторийн-гоо хэрэгсэлдэ, тугалда уулгахын тула ну үлүг эхээр гаргашална.

Холхозуудта, совхозой отде-ленинүүдтэ түрүү малшадай дүй дүр-шлэ, наукин туйлалтанууд мүнөө хүртээр биратай нэбтэрүүлгэдэн-гүй гэжэ нийтн комисси тодор-хойлобо.

«Алтан гэр» гэжэ фильм Москвагай ажалшадта харуулагда-ан. Тинхэдэ фильм бүтээгэн искусствын хүдэлмэрилгэдэ, наадахан артистнар «Метрополь» гэжэ кинотеатр соо москв-гайхидтай уулахан юм.

Бурядай АССР-эй габьяата артист И. Дамдиновой наадахан үгэйтэй Гонгор үбгэн сэдэхэдэ хадуугдамаар, РСФСР-эй габьяата артист А. Ильин Ело ношой рольдо муу бэшээр наадаа. Усөөхэн эни-зодууд соо түхэл дүрсьен зураглаахь.

УДЭР ҮДЭРЭЙ ҺОНИН

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: № 26 һургуулин 3-дахы класс һурагшад һургуулингаа харша олон бөг шорой сэмбэрлэж байна. А. Игтыловой фото.

Гастрольдо мордобо

Ленинэй орденото Бурят оройнойнай искусствын хүдэлмэрилэгшэд Элэ орон дотороо мэдэжэ болоһониинь элитэ. Үнгэрһэн жэлдэ Москвада үнгэргэгдэһэн искусствонь, литературын декадын һүүлээр тэдэнэр бүришые хүндэтэй болонхой.

Эдэнэр хоёр һара тухай гастрольдо ябажа, шог зугаа, хатар наада, дуу, акробатическа номерууды харуулаха зорилготой. И. Иванов.

Ленинэй орденото Бурят оройнойнай искусствын хүдэлмэрилэгшэд Элэ орон дотороо мэдэжэ болоһониинь элитэ. Үнгэрһэн жэлдэ Москвада үнгэргэгдэһэн искусствонь, литературын декадын һүүлээр тэдэнэр бүришые хүндэтэй болонхой.

ШАТАР

Апрелин 16—17-нөө үдэрнүүдтэ Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институтда ехэ һонирхолтой мурьсөөн үнгэргэгдөө. Элитэ шатаршан Чигориной нэрэмжэтэ

Манайхид шүүбэ

шанда хүртэһын тула Эрхүүгэй областийн, Бурядай АССР-эй шатаршад хоорондоо һорёо. Манай республикын нэрэ хүндые шатаршад мастерта кандидат Сумкин, нэгдэхы разрядтай шатаршад Сампилов, Власов, Мункөөв, Галданов, Амбаев, Гармаева, Игумнова гэгшэд хамгаалаа.

Олон зон хабаадаа

Хүлэжэ жэлнүүдтэ ниислэл хотыннай ажилшад түрэл гороодо болбосон тухэлтэй, сэмбэр һайхан болгоһын, сэгэг набаар бүрхөөһын тула бага бэшэ хүдэлмэри хэнэ. Үнгэрһэн амаралтын үдэр сэмбын фабрикынхидай үүсхэлээр гороодо сэмбэрлэхын түлөө үнгэргэгдэһэн воскреснитэ хэдэн зуугаад хүн хабаадаа. Тэдэнэй дунда эдир пионернууд, һурагшад, студентнэр олон байгаа.

Хөөр үдэрэй туршада үнгэргэгдэһэн энэ мурьсөөндэ манай шатаршад эрхимлэжэ, 4,5:3,5 гэгшэн тоотойгоор айлшадаа шүүгэе. Шатаршад Гармаева, Игумнова, Амбаев, Власов гэгшэд Роговская, Апарцина, Зоткин, Панов гэгшэднэ шүүһэн, Сумкин—Концкий хоёр тэнсэһэн байна.

ФУТБОЛ

Бурядай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадиной хоёрдохи талмай дээрэ үнгэргэгшэ амаралтын үдэр футболшануудай хоорондо мурьсөөн болоо. Май һараһаа эхилжэ Россин Федерациян «Б» классай мастернуудай хоорондо гүрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэхэ мурьсөөндэ хабаадалсаха манай суглуудалдамал командэ Эрхүүгэй областийн Ангарск гороной футболшануудтай нүхэрэй ёһоной уулзалта үнгэргөө.

Нүхэрэй ёһоной уулзалга

Урмашаһан футболшанарай дахйнаа шангаар добтолжо эхилнэ. Тиин талмай баруун талаар добтолжо эхилһэн Медведев Котельников хоёр бумбэгэе бэе бэздэе үгэлсэжэ байгаад, айлшад айнгаа хамгаалагшадые сүмэ сохин урагшаа шуумайна. Талмай дундаһаа гүйжэ гараһан Дерновой эдэнэйнгэ бумбэгэ абахатааа ээргэ сэхэ ворота руу ябуулжархиха. Тингэжэ нааданай тоо 2:0 болошобо. Харюугай тоо нээхээр бээ ээлһэн айлшадай добтолгошод хэдшые оролдобо, харайдагшые, амжалта туйлабгүй.

Хүүгэдэй эрхые наринаар сахиха гэжэ, нёдондо хоёр жэлээр эрхээ хайуулагдаа нэн.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: мурьсөөнэй үе харуулагдана. Л. Хайдуравай фото.

Эхэнүүдэй, хүүгэдэй эрхые наринаар сахиха

Хүбүүгэ тэжээхэ алимент түлэжэ хулжаһан К. В. Харин гэгшэ Улан-Удын Советскэ районной 2-дохы урчашагай арайда сүүдээр жэл хадаар эрхээ хайуулан байна.

Бурядай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадиной хоёрдохи талмай дээрэ үнгэргэгшэ амаралтын үдэр футболшануудай хоорондо мурьсөөн болоо. Май һараһаа эхилжэ Россин Федерациян «Б» классай мастернуудай хоорондо гүрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэхэ мурьсөөндэ хабаадалсаха манай суглуудалдамал командэ Эрхүүгэй областийн Ангарск гороной футболшануудтай нүхэрэй ёһоной уулзалта үнгэргөө.

Хүүгэдэй эрхые наринаар сахиха гэжэ, нёдондо хоёр жэлээр эрхээ хайуулагдаа нэн. Хүбүүгэ тэжээхэ алимент түлэжэ хулжаһан К. В. Харин гэгшэ Улан-Удын Советскэ районной 2-дохы урчашагай арайда сүүдээр жэл хадаар эрхээ хайуулан байна.

Бурядай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадиной хоёрдохи талмай дээрэ үнгэргэгшэ амаралтын үдэр футболшануудай хоорондо мурьсөөн болоо. Май һараһаа эхилжэ Россин Федерациян «Б» классай мастернуудай хоорондо гүрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэхэ мурьсөөндэ хабаадалсаха манай суглуудалдамал командэ Эрхүүгэй областийн Ангарск гороной футболшануудтай нүхэрэй ёһоной уулзалта үнгэргөө.

Хилын саанаһаа

В. И. Ленинэй түрэнһөөр 90 жэлэй ойдо зорюулагдан киногой недели КНДР-тэ эхилбэ

ПХЕНЬЯН, апрелин 18. (ТАСС). Владимир Ильич Ленинэй түрэнһөөр 90 жэлэй ойдо зорюулагдан киногой недели Корейн Аратай-Демократическа Республикада эхилбэ. Советскэ болон Корейн уран һайханай, бодото ушар харуулан 50 гаран фильм, тэрэ тоодо «Ленин тухай рассказы», «Ленин Октябрьда», «Түүхын һургаал», «Коммунист гэжэ советскэ уран һайханай фильмнүүд, тэрэшлэн «Ленинэй яһан газарнуудаар», «Ленин 1905 ондо», «Владимир Ильич Ленин» гэгшэн бодото ушар харуулан советскэ фильмнүүд киногой неде-

линь үдэ оройной экранууд дээрэ харуулагдаха. В. И. Ленинэй түрэнһөөр 90 жэлэй ойдо зорюулагдан киногой недели Ленин нээгдэһэнэй баярай ёһолол мүнөө үдэшэ Пхеньянай Тэдонмун гэжэ кинотеатр соо болоо. КНДР-эй Тэгээрэй, соёл культурын министрын орлогшо Цой Вен Чүль. СССР-һээ КНДР-тэ байдаг элшэн сайд А. М. Пузанов киногой неделие нээлгын ёһололой болоходо үгэ хэлээ.

Чжоу Эн-лай У Нү хэлсээн

РАНГУН, апрелин 18. Синьхуа агентствын дахы ёһоор, Хитадай Аратай кын Гүрэнэй Советскэ Чжоу Эн-лай Бирмын премьер-министр У Нү сэн мүнөөдэр Рлангууд лүүлэгдээ. Хамтын коммунисте тэдэ тунхаглаха гэжэ прее Эн-лай премьер-министр хоёр шийдхэһэн байна.

Трафальгарск дээрэ митинг

ЛОНДОН, апрелин 18. Ядерна эбсэгжэлгые бөгшөөх митинг Лондонной Траска талмай дээрэ мүнөөнө, тэрэндэ 50 мянга гыбадаа. Ядерна эбсэгжэлгы сэдэг хүнүүдэй Олдермастэдон хүрэтэр гурбан үдэр соо хэһэн аяншалгын дашарамдуулагдан энэ лолон байгаа.

Финляндийн Компартийн XII съезд

ХЕЛЬСИНКИ, апрелин 18. (ТАСС). Финляндийн Компартийн XII съезд апрелин 15-да Хельсинкид нээгдээ гэжэ мэдээсэгдэ һэн. Центральна Комитетэй ажал-ябуулга тухай, оройной экономика, политическэ байдал тухай, парти доторхи байдал болон тэрэнэй зорилгонууд тухай партиин генеральна секретарь В. Пессин тоосотто элидхэл хээ. Тэрэнэй һүүлээр КПСС-эй делегацияне толгойлогшо Л. И. Брежнев амаршалгын үгэ хэлээ. Советскэ Союзай агуусэхэ Коммунистическэ партиин түлөөлгыше съезддэ хабаадагшад удаан саг соо алыга ташан угтаа.

ДЕ ГОЛЛЬ АМЕРИКА

Ойрын үе соо партиин бөөдүүлэхэ зорилгонууд тухай тогтоолые, хүдэлмэришээ харилсаа холбоо бэхжүүлэхэ тухай хандалгые, Майн 1-нэй һайндэр тухай мэдүүлгые, Финляндия эхэнэрнүүдэй хүдлөөнэй эхилхээр 60 жэлэй оёе һайндэрлэхэ тушаа хандалгые съездын делегатууд баталан абаа.

МИКЭДЭХИ ШАХТАН

ПАРИЖ, апрелин 18. Францийн Республикын генерал де Голль Канар орохоё мүнөөдэр Паридэ добо. Францийн мэдээлэл Мартиника, Гваделупа талгай дэ Голль хүрэхэй Президент түрүүн Канав жэ, Оттавада Канамай ажал-ябуулагдахад хэрдэ удаан Квебек, Монреаль, гогородууда хүрэхэ.

Бельгийн Компартийн XIII съезд дүүрбэ

ЛБЕЖ, апрелин 18. (ТАСС). Бельгийн Коммунистическэ партиин XIII съезд гурбан үдэрэй турша соо үргэлжлөөд мүнөөдэр эндэ хаагдаа. «Эб найрамдалай, дэб-жалтын программын түлөө, антимонопольн правительствэ байгуулхын түлөө тэмсэлдэ арадай хүсэнүүдэй холбоо тогтоохо» гэгшэн элидхэлэе съезд шагнажа, зүбшэн

МИКЭДЭХИ ШАХТАН ДАХАД ШУА АДМ БОЛОБО

Захарлалгын үдэ шэнээр һунгадан Центральна Комитетэй пленум боложо, эмхидхэлэй асуудалнуудые хаража үзөө. Пленум партиин генеральна секретаряар Вялэ Пессине дахяад һунгаа, партиин түрүүлэгшээр—А. Аалтонен, вице-түрүүлэгшээр—И. Мурто һунгагдаа.

ТОКИО, апрелин 18

Японой радио ниггэжэ Микэдэхи (Кюсю арай) уурхайн шахтануудай забастовк хэһэн хүдэлмэри лон полициинхидай хоорондэр тулалдахадань даха адхаралга болоо.

США Женевскэ хэлсэнүүдые сахинагүй

ХАНОЙ, апрелин 17. (ТАСС). Вьетнамай информационно агентствэ ниггэжэ дамжуула. 1954 оной Женевэдэхэ зүблөөнэй түрүүлэгшээр байһан СССР-эй болон Англин Гадаадны хэрэгүүдэй министрүүдтэ ДРВ-гэй Гадаадны хэрэгүүдэй министр Фам Ван Донг бэшгэ эльгээгэе. Урда Вьетнамай сэрэгэй хүсэ шадалые ехэ болгохо зорилгоор Холбоото Штадуудай, Урда Вьетнамай засагаархидай хэжэ байһан аюултай алхамуудые болюулха шухала хэмжээнүүдые абахыне зүблөөнэй түрүүлэгшээр Фам Ван Донг бэшгэ соогоо уралаа.

Масандахи байдал шахардуу шанга зангаараа

ПХЕНЬЯН, апрелин 17. (ТАСС). Масан гороодохи байдал урдында ал шахардуу шанга байһан зандаа. Гадаадны ороонуудай агентствонуудай мэдээлэлүүдэй ёһоор, Масанай засагаархид городой бүхэ һургуулинуудые үшөө гурбан үдэр хурааха. Хэдэн олон зуун полициинхид үйлсэнүүдээр харуул хараха. Урда-Корейн президентын һун-

Мүнөөдэрэй прогн

18.00—Үхибүүдтэ зорюула табритануудта Ленин тухай жуулга хулжа. 18.25—Дурчашагай Улаан туга ансамбл аратуудай дууныулые гүйсэгдээ. «Экономическэ эрдм бүтээл» гэгшэн дамжуулга (бурят дээрэ). 19.05—Польшын дурчашагай хулжэе гэгшэн шөпер. 19.50—Бүгдэй һонирхо дээрэ. 20.00—Олдермастэдон митинг. 20.30—Бүгдэй һонирхоо спенүүдтэ гэжэ Роговская Шангинийн «Улаан дээрэ» гэгшэн һонирхо дамжуулга. (Гурбадахи дамжуулга «Синфониическэ оркестр» талга-туралсалтай дамжуулга хөөрэлдөөн).

Сагай үм

Гидрометбюрогой мэдээсэл мүнөөдэр республика дотор шэжэ байха, бага ээргэ савлаха соо. Баруун хойноһоо шашма хилжа. Улан-Удэ гороодто үдэр 3 градус хүйтэн, үдэртөө 5-дуулан болохо.

Урда Вьетнамай засагаархид

Урда Вьетнамай засагаархид Женевскэ хэлсэнүүдые элдэхэ талаар шэнэ алхам хэбэ. Женевскэ хэлсэнүүдые ниггэжэ элдэхэ гэгшэ Индо-Хитадтахи, Зүүн-Урда Азидахи амгалан тайбан байдалда ехэ аюултай гэжэ бэшгэ соо заагдана.

США-гэй болон Урда Вьетнамай засагаархид

США-гэй болон Урда Вьетнамай засагаархид нимэ аюултай алхамуудые болюулха шухала хэмжэ абахыне түрүүлэгшээр Фам Ван Донг бэшгэһингэ түгсэхэлдэ гуйһан байна.

Масандахи байдал шахардуу шанга зангаараа

ПХЕНЬЯН, апрелин 17. (ТАСС). Масан гороодохи байдал урдында ал шахардуу шанга байһан зандаа. Гадаадны ороонуудай агентствонуудай мэдээлэлүүдэй ёһоор, Масанай засагаархид городой бүхэ һургуулинуудые үшөө гурбан үдэр хурааха. Хэдэн олон зуун полициинхид үйлсэнүүдээр харуул хараха. Урда-Корейн президентын һун-

Сагай үм

Гидрометбюрогой мэдээсэл мүнөөдэр республика дотор шэжэ байха, бага ээргэ савлаха соо. Баруун хойноһоо шашма хилжа. Улан-Удэ гороодто үдэр 3 градус хүйтэн, үдэртөө 5-дуулан болохо.